

Handläggare
Therese Andersson
Malin Eklöf
Bengt Ehlin

Datum
2016-11-25

Diarienum
SCN-2016-0347

Socialnämnden

Förslag till beslut Socialnämndens verksamhetsplan, budget och internkontrollplan 2017

Förslag till beslut

Socialnämnden föreslås besluta

att godkänna verksamhetsplan, budget och internkontrollplan 2017.

Sammanfattning

I nämndens verksamhetsplan för 2017 har de nio inriktningsmålen i Mål och Budget 2017-2019 brutits ned till 15 nämndmål utifrån nämndens specifika uppdrag, utmaningar och behov. Ett flertal åtgärder föreslås för att nå målen, varav en del åtgärder har påbörjats under 2016 och fortsätter 2017. Nämnden berörs även av totalt 35 riktade eller generella uppdrag från kommunfullmäktige. Merparten av uppdragen kräver samordning och samplanering med flera nämnder.

Från och med 2017 ska verksamhetsplanerna betraktas som treåriga (revideras årligen). Därför har formuleringar som håller över tid eftersträvat. Nämndmål och åtgärder kommer brytas ner till fler och mer konkreta aktiviteter per avdelningar och enheter. Det innebär att medarbetare och chefer på alla nivåer involveras, och att deras kunskap och engagemang tas tillvara. Uppföljningen utvecklas och kompletteras med ingångsvärden och målvärden till aprilboks slutet 2017.

Socialnämnden ska säkerställa en budget i balans. Socialnämnden får 639 585 tkr i kommunbidrag för 2017. Utöver kommunbidrag har nämnden intäkter på 284 147 tkr, vilket till största del utgörs av statsbidrag från Migrationsverket och riktar sig mot verksamheten Ensamkommande barn och ungdom. Nytt lagförslag om lägre ersättningsnivåer samt minskade statsbidragsintäkter innebär en utmaning för verksamheten Ensamkommande barn och ungdom. Avdelning vuxen visar ett budgeterat underskott för 2017 då ökningen i kommunbidraget inte rymmer övrig volym- och prisuppräknings inom fördelat kommunbidrag.

För att 2017 års kostnader ska inrymmas inom intäkterna krävs ett fortsatt effektiviseringsarbete inom de olika verksamhetsområdena. Ny nämndorganisation möjliggör och kräver förändrade arbetssätt, vilka väntas ge en positiv effekt på ekonomin. Eventuella effekter med anledning av omorganisationen hanteras i ombudgeteringsärendet under våren 2017.

Socialnämndens interkontrollplan bifogas ärendet.

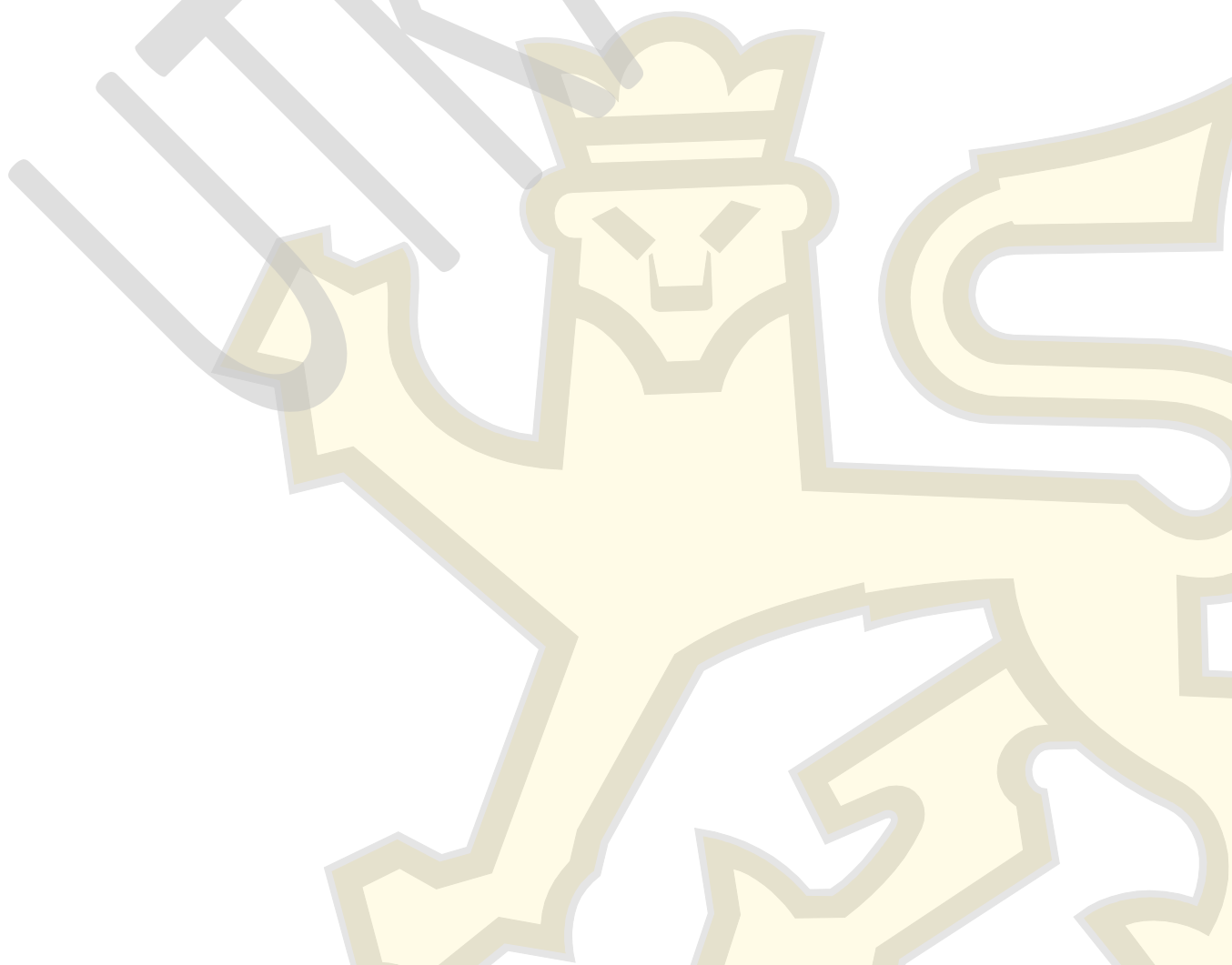
Socialförvaltningen

Torsten Sjöström
Tf. socialdirektör

Verksamhetsplan och budget 2017

För socialnämnden

Ett aktiverande dokument som socialnämnden
beslutade om 2016-12-07

Innehåll

Inledning.....	3
Inriktningsmål 1. Uppsala kommun ska ha en jämställd och hållbar ekonomi.....	6
Inriktningsmål 2. Uppsala ska vara attraktivt att leva, verka och vistas i	8
Inriktningsmål 3. Uppsalas stad och landsbygd ska växa smart och hållbart	10
Inriktningsmål 4. Uppsala ska vara jämlikt, med goda levnadsvillkor för invånarna.....	11
Inriktningsmål 5. Uppsalas invånare ska ha bostad och arbete.....	15
Inriktningsmål 6. Uppsalas alla barn och elever ska klara sin utbildning och utmanas i sitt lärande	17
Inriktningsmål 7. I Uppsala ska invånare leva ett oberoende liv och få stöd, vård och omsorg utifrån sina behov	18
Inriktningsmål 8. Uppsalas invånare och organisationer ska vara delaktiga i att utforma samhället.....	19
Inriktningsmål 9. Uppsalas kommuns medarbetare ska ha bra arbetsvillkor och kan med hög kompetens möta Uppsala	21
Nyckeltal	26
Budget 2017	27
Nämndens driftbudget	27
Nämndens budget för respektive verksamhetsområde	29
Politisk verksamhet	29
Familjerätt och Familjerådgivning	30
IFO, barn och unga.....	32
IFO, missbrukarvård med mera.....	33
Flyktmottagande, ensamkommande barn och ungdomar.....	34
Uppföljningsplan	35
Bilaga 1. Interkontrollplan 2017	

Inledning

Nämndens ansvarsområden

Socialnämnden ansvarar för individ- och familjeomsorg i alla åldrar (inte ekonomiskt bistånd). Det inkluderar stöd till barn, ungdomar och deras föräldrar, samt stöd till personer med missbruks- eller annan beroendeproblematik. Nämnden ansvarar också för bostadssociala frågor, mottagande av ensamkommande barn, EU-migranter, familjerättsliga frågor, stöd till våldsutsatta, samordning av arbetet för att motverka våld i nära relation och insatser för den nationella minoriteten romer. Socialnämnden ansvarar även för förebyggande arbete mot alkohol, narkotika, doping och tobak (ANDT).

Omvärld och förutsättningar

Under hösten 2016 har omvärldsanalys och riskinventering genomförts inför verksamhetsplaneringen 2017. Följande risker har identifierats för nämnden inför 2017 och framåt:

- Risk för svårigheter att rekrytera och behålla personal, vilket i sin tur medför risk för brister i arbetsmiljön för personal och chefer, samt bristande rättssäkerhet och kvalitet, samt högre kostnader
- Bostadsbristen medför risk för sämre och dyrare boendelösningar, samt långa placeringar
- Samhällsutvecklingen med ökad polarisering medför risk för social oro, ökat missbruk och kriminalitet
- Svårt ekonomiskt läge för nämnden, särskilt avseende barn- och ungdom, medför risk för bristande kvalitet och rättssäkerhet
- Nytt lagförslag om nya ersättningsnivåer för ensamkommande barn innebär i kombination med förändrade ekonomiska förutsättningar en risk för sämre ekonomi för nämnden
- Mycket osäkra migrationsprognoser medför svårigheter att planera för ett gott mottagande och kostnader för detta
- Risk för att nämnden inte kan möta invånarnas behov vid stora förändringar i omvärlden.

Bedömningen är beroende av förändringar lokalt, regionalt, nationellt och internationellt. Nya analyser av omvärld och risker behöver genomföras regelbundet. För att möta identifierade risker har många åtgärder påbörjats och ytterligare möjligheter finns i form av bland annat ökad delaktighet från invånare och medarbetare i verksamhetsutvecklingen, digitalisering, ny teknik och utveckling av nya arbetssätt.

Nämndens politiska plattform

Nämnden vill - genom att stödja Uppsala kommuns medborgare, såväl barn och unga som vuxna, och som har en social problematik – att enskilda och familjer ska kunna få sina behov tillgodosedda i den egna hemkommunen.

Nämnden vill ge tidiga och förebyggande insatser, samt vård- och behandlingsinsatser, till nämndens målgrupper i kommunal regi. Insatser, oavsett innehåll och syfte, ska finnas tillgängliga, hålla god servicenivå, vara rättssäkra, men också vara - så långt det är möjligt – evidensbaserade för ökat resultat.

Nämndens målgrupper ska uppleva en högre grad av delaktighet i verksamheten, och ges möjlighet att påverka både innehållet i hjälpen och vilka hjälpinsatser som ska tillhandahållas.

Nämnden sätter också ett högt värde i att utveckla verksamheten med andra huvudmän, liksom med nämnder, styrelser och bolag inom Uppsala kommun.

Nämndens verksamhet syftar till att de som kommer i kontakt med nämnden ska utveckla sina resurser så att de får möjlighet att leva ett så självständigt liv som möjligt.

Syfte med nämndens verksamhetsplan och budget

Verksamhetsplanen beskriver hur nämnden ska förverkliga kommunfullmäktiges övergripande styrdokument Mål och budget 2017 med plan för 2018-2019. Nämndens budget visar hur nämnden fördelar de ekonomiska resurser som den tilldelats i Mål och budget 2017 med plan för 2018-2019.

Verksamhetsplanen visar hur nämndens politik bidrar till att uppfylla de krav som ställs via:

- Inriktningsmål
- Uppdrag
- Budget

I samband med att nämnden beslutar om sin verksamhetsplan och budget beslutar den även om sin plan för intern kontroll. Socialförvaltningen ansvarar för att omsätta planerna i praktisk handling.

Kommunstyrelsen leder och ansvarar för uppföljning, analys och utvärdering av Mål och budget 2017 med plan för 2018-2019. Nämnden följer upp sin verksamhetsplan och budget i samband med kommunens gemensamma uppföljning per april, delårsbokslutet per augusti och årsbokslutet. Nämnden ansvarar för att löpande följa upp och analysera utvecklingen inom sina respektive verksamhetsområden.

Läsanvisningar

Nämndens verksamhetsplan utgår från kommunens styrdokument Mål och budget 2017 med plan för 2018-2019. Alla de nio inriktningsmålen som framgår i verksamhetsplanen är kommungemensamma och är lika för alla nämnder och styrelser. Till inriktningsmålen finns uppdrag kopplade som är fastställda i Mål och budget 2017 med plan för 2018-2019. Nämnden uppger i verksamhetsplanen strategier för att uppnå inriktningsmålen samt åtgärder för att förverkliga strategin. Nämndmålen visar hur nämnden bidrar till inriktningsmålet. Indikatorer visar utvecklingen i riktning mot målen. Nämnden ska arbeta i enlighet med de uppdrag där nämnden har ett riktat ansvar i Mål och Budget (ofta i samarbete med en eller flera andra nämnder). Nämnden ska även arbeta mot de uppdrag de uppdrag som riktar sig till alla nämnder. Budget för 2017 behandlas i det avslutande avsnittet.

Begrepp

Inriktningsmål	Kommunfullmäktiges mål i Mål och budget. Inriktningsmålen ska alltid kunna följas upp och utvärderas.
Nämndmål	Mål som nämnden tagit fram för att tydliggöra hur nämnden ska bidra till inriktningsmålen. Nämndmålen ska alltid kunna följas upp för att avgöra om nämndens arbete leder till att inriktningsmålen uppfylls.
Uppdrag	Kommunfullmäktiges uppdrag till nämnden i Mål och budget.
Budget	Nämndens budget utgår från Mål och budget och preciseras i nämndens detaljbudget.
Nämndens strategier	Visar nämndens långsiktiga vägval för hur den ska nå sina mål. Strategierna synliggör nämndens politik. Strategier för att öka jämställdheten ska alltid övervägas. Nämnden tar i sina strategier även hänsyn till kommunens program och policier. Nämnden kan i beskrivningen av sina strategier visa vad som behöver göras även bortom 2017 för att sätta in åtgärderna i ett sammanhang.
Nämndens åtgärder	Visar vilka initiativ nämnden tar för att förverkliga sina strategier, mål och uppdrag. Det kan exempelvis handla om att nämnden gör riktade satsningar, fattar nödvändiga beslut, tillsätter en utredning eller startar en försöksverksamhet. Åtgärder för att öka jämställdheten ska alltid övervägas.
Effekter av åtgärderna	Visar både vilka effekter åtgärden får för medborgare, verksamheter och medarbetare samt eventuella ekonomiska konsekvenser (kostnader eller besparingar).

Inriktningsmål 1. Uppsala kommun ska ha en jämställd och hållbar ekonomi

Hållbar ekonomisk utveckling är en av förutsättningarna för välfärd och behövs för att säkra människors jobb, försörjning och social trygghet. När fler Uppsalabor kommer i arbete, förbättras också förutsättningarna för att trygga välfärden för invånarna. En hållbar ekonomi innebär att kostnaderna inte överstiger intäkterna och att kostnaderna inte överförs på kommande generationer. Samtidigt måste det finnas utrymme för både kvalitetsförbättringar och nödvändiga investeringar i den växande kommunen. Uppsala är en kommun där företag ges förutsättningar att starta och växa. Kommunens upphandling ska bidra till ekonomisk, social och ekologisk hållbarhet. Uppsala divesterar och bidrar till klimatomställningen genom att fasa ut fossila värdepapper. Kommunens resurser ska fördelas jämställt. Kvinnor och män, flickor och pojkar har lika rättigheter och ska ges lika villkor och möjligheter att själva forma sina liv och bidra till samhällets utveckling.

Nämndmål: Nämnden ska en hållbar ekonomi i balans

Indikatorer:

-
- Resultat årsbokslut
 - Beläggningsgrad egen regi
 - Andel placeringar i stödboende
-

Nämndens strategier för att nå målet

En ny sammanhållen socialnämnd ger bättre förutsättningar för nya flexibla lösningar i egen regi som kan minska kostnaderna och bättre motsvara invånarnas behov. För ekonomisk sundhet krävs helhetssyn för nämndens verksamheter och nära samarbete mellan organisationens strategiska och operativa delar. Samordning med andra nämnder, huvudmän och civilsamhälle är en nödvändig förutsättning för högsta effektivitet och kvalitet.

Ytterligare arbete krävs för en ekonomi i balans. Barn- och ungdomsvården kostar fortsatt mer än liknande kommuner, även om nämnden vidtagit åtgärder och kostnadsgapet till liknande kommuner minskar. Nämndens verksamheter ska hålla sig inom budgetram och avvikelser mot budget ska följas så att åtgärder sätts in tidigt vid behov. Ekonomi- och kvalitetsstyrningen behöver utvecklas i utifrån förändringar i samband med ny organisation. Även uppföljning av ekonomi och kvaliteten i verksamheten ska utvecklas.

Det är svårt att prognosticera mottagandet av ensamkommande barn och därmed även nämndens statsbidragsintäkter kopplat till mottagandet. Antalet asylsökande har minskat kraftigt jämfört med förgående år och tidigare prognoser. Kraftigt sänkta ersättningsnivåer för ensamkommande barn förväntas från och med den 1 juli 2017. För att klara en ekonomi i balans inom området ensamkommande barn krävs flera åtgärder för att sänka kostnaderna. Till exempel förhandlingar med befintliga leverantörer om ersättningsnivåer för konsulentstött familjehemsvård respektive hem för vård eller boende (HVB), samt en omställning mot fler placeringar i stödboende istället för HVB.

Ansökningar om extern finansiering ska säkerställas. Rutinerna för återsökning av statsbidrag har förbättrats och ska fortsatt utvecklas. Projekt Agata ska utveckla Uppsala kommuns asyl- och mottagningsprocesser genom att utveckla IT-system och ärendehanteringssystem för bättre prognosverktyg. Utvecklingen möjliggör kostnadsanalyser och säkerställer effektiva strukturer för återsökning av bidrag.

Nämndens åtgärder
Kontinuerligt överväga möjligheten att föra över upphandlade verksamheter till egen regi
Fortsätta utveckla hemmaplanslösningar tillsammans med institutioner
Utveckla ekonomi- och kvalitetsstyrning, samt uppföljning

Uppdrag från kommunfullmäktige
Aktivt och strategiskt söka extern finansiering Rutin med ansvariga funktioner tas fram för regelbunden bevakning och ansökan om externa medel. Förbättringsarbetet avseende återsökning av statsbidrag fortsätter.
Ta fram en långsiktig investeringsplan.
Genomföra en översyn och ta fram åtgärder för att sänka kostnaderna inom barn- och ungdomsområdet. (SCN och OSN)
Samordna användning och marknadsföring av lokaler, mark och anläggningar. Planering och genomförande av åtgärder tillsammans med KS och övriga nämnder.

Nämndmål: *Resurserna fördelas jämställt och rätt insats ges oavsett kön*

Indikatorer:

- Omfattning uppföljning av familjehemsplacerade flickor-pojkar
- Förbättrad situation efter kontakt med socialtjänst, andel (%), flickor-pojkar

Nämndens strategier för att nå målet

Nationella studier och forskning visar att bedömningar av sociala insatser präglas av normer och föreställningar om kön. Ökad kunskap om förhållandena avseende jämställdhet inom nämndens verksamheter behövs. Biståndsbedömningar för vuxna respektive familjehemsplaceringar av barn ska analyseras för att öka medvetenheten. Utifrån analysen ska arbetsmetoderna utvecklas och resurser riktas om så att rätt insatser ges oberoende av kön. Effekterna av resursfördelningen ska utvärderas och analyseras i relation till de jämställdhetspolitiska målen.

Uppdrag från kommunfullmäktige
Genomföra analyser för jämställdhetsbudgetering inom minst ett nytt utvecklingsområde årligen, samt att utifrån analys ta fram åtgärder i syfte att minska ojämställdhet. Nyckelpersoner utbildas i jämställdhetsanalys. Jämställdhetsanalys inom placeringsarbetet för barn och ungdom. Resultatet av jämställdhetsanalyserna redovisas i samband med augustibokslut och årsbokslut.

<p>Utveckla metoder för att säkra en jämställd biståndsbedömning. (SCN, AMN, OSN och ÄLN) Befintlig kunskap i förvaltningen tas till vara och sprids till övriga nämnder. Metod för jämställd biståndsbedömning implementeras på avdelning Vuxen. Utvecklingsarbetet följs upp och utvärderas.</p>
<p>Genomföra jämställdhetsanalyser i samband med kommande investeringar. Ett jämställdhetsperspektiv tillämpas vid framtagande av investeringsplan och redovisas i samband med årsbokslut.</p>

Inriktningsmål 2. Uppsala ska vara attraktivt att leva, verka och vistas i

Uppsala är nyskapande och utmanande. Uppsala har en stark ställning som evenemangs- och mötesstad. Invånare och besökare ges möjlighet till meningsfull fritid och rekreation där kulturell infrastruktur och det offentliga rummet bidrar till en nära, trygg och inspirerande miljö. Idrott, fritid och kultur utgör en starkt bidragande faktor för folkhälsa och livskvalitet. Samarbeten med Uppsalas universitet gör Uppsala till en stark kunskapsstad. Företag väljer Uppsala som ett attraktivt alternativ för nyetableringar och företagande. Grön affärsutveckling främjas.

Nämndmål: Verksamheten utvecklas av evidens, innovation och samarbete

Indikator:

- Antal innovationer¹ per år

Nämndens strategier för att nå målet

Nämnden ska utveckla sina tjänster utifrån medborgarnas behov, evidens och innovation. Invånarna har högre förväntningar och krav på kommunens tjänster än tidigare. Ett gott resultat förutsätter en god samverkan med flera aktörer. Nämnden ska vara en uppskattad samverkanspart för andra huvudmän, inte minst universiteten.

Ett positivt utvecklingsarbete sker redan idag inom nämndens verksamheter, vilket ska kommuniceras både internt och externt. Förbättring och utveckling stärker personalens yrkes stolthet likväl som förtroendet för nämndens verksamheter ökar. Personalens kunskap och engagemang ska tas till vara i verksamhetsutvecklingen. Idag ligger utmaningen i att som arbetsgivare bli vald på en marknad med många andra offentliga och privata aktörer. Utveckling stärker även arbetsgivarvarumärket och förutsättningarna för att behålla och attrahera nya medarbetare.

Ny teknik och innovativa arbetssätt ger goda möjligheter till verksamhetsutveckling samtidigt som det utmanar våra invanda arbetssätt. Webbaserade tjänster för invånare minskar både administrativ tid och mötestid. Dokumentation direkt på dator istället för på papper vid besök minskar den administrativa bördan. I stället frigörs tid för personlig och tätare kontakt med de invånare som mest behöver det. Ny teknik och nya arbetssätt innebär även en enklare vardag för medarbetarna och bidrar därmed till en bättre arbetsmiljö. Erfarenheter av nya arbetssätt vid en enhet, avdelning eller förvaltning bör spridas till fler. Socialnämnden avser att fortsätta utveckla innovationsarbetet, både avseende ny teknik och nya arbetssätt. Uppsala kommun ska 2019 ha en

¹ Ny oprövad teknik, eller nya arbetssätt med stöd av nu tillgänglig teknik

systemlösning för hälsa, vård och omsorg som bidrar till att lösa ökande välfärdsutmaningar, säkra kvalitet och hållbarhet på lång sikt.

En ökad samverkan mellan nämnden och civilsamhället är angeläget. Uppsala kommun har en lokal överenskommelse med Uppsalas föreningsliv (LÖK). Syftet är att synliggöra och stärka ideella organisationers självständighet och oberoende, samt att utveckla möjligheterna för dem att vara en viktig aktör inom välfärdsutveckling. Ideella organisationer ges en tydlig roll i kommunens samhällsplanering och demokratiska process. Ett Idéburet Offentligt Partnerskap, IOP, att bevilja föreningsbidrag och utveckla andra samarbetsmöjligheter med ideella sektorn möjliggör för nämnden att uppfylla syfte och mål med LÖK.

<p>Nämndens åtgärder</p> <p>Se över och anpassa nämndens mottagande av ensamkommande barn och ungdomar utifrån nya lagar och boendeformer.</p> <p>Fortsätta och utveckla dialogen med leverantörer avseende ensamkommande barn</p> <p>Utveckla strategisk sammanhållen samverkan med universitetet/en.</p>
<p>Uppdrag från kommunfullmäktige</p> <p>Underlätta för innovationer i den egna verksamheten och utgöra testbädd för ny teknik, smarta tjänster och klimatsmarta innovationer.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Prova IT-lösningar och nya arbetssätt för att underlätta för medarbetare, chefer och invånare i behov av nämndens tjänster • Medverka i Nationellt förnyelselabb SKL – bättre mottagande av ensamkommande barn • Medverka i Innovationsguiden SKL – utveckla bättre tjänster i nära samarbete med invånarna. • Förbereda för nya bättre IT-lösningar för vård och omsorgsområdet i samarbete med KS och övriga berörda nämnder • Utveckling, stöd och samordning av frågor avseende IT-system för ärendehandläggning och statistik
<p>Implementera varumärkesplattformen för platsvarumärket Uppsala.</p> <p>Planering och samordning av åtgärder sker med övriga nämnder.</p>
<p>Utveckla arbetet med synsätt gällande nedskräpning och förstörelse och i samverkan med andra aktörer verka för att upprätthålla en trygg, vacker och säker kommun.</p> <p>Planering och samordning av åtgärder sker med övriga nämnder. Avseende trygg och säker kommun se nämndmål "Det förebyggande arbetet ska stärkas".</p>
<p>Förbereda kommunens åtagande avseende världsarvsansökan inom the Rise of systematic biology för Linnés vetenskapliga gärning, exempelvis genom att inrätta naturreservatet Årike Fyris.</p> <p>Planering och samordning av åtgärder med övriga nämnder.</p>
<p>Öka samverkan mellan kommunen och föreningslivet genom Lokal överenskommelse med föreningslivet – LÖK</p> <ul style="list-style-type: none"> • Utveckla och upprätthålla samverkan med civilsamhället för nämndens målgrupper genom bland annat stöd till sociala föreningar och idéburet offentligt partnerskap (IOP). • Riktlinjer för föreningsbidrag revideras.

Inriktningsmål 3. Uppsalas stad och landsbygd ska växa smart och hållbart

När Uppsala växer skapas nya möjligheter för ekonomisk tillväxt samtidigt som sociala klyftor minskar och ekosystem ska bevaras och stärkas. Den hållbara stads- och landsbygdsutvecklingen säkerställer likvärdig tillgång till boende, kommunikationer, samhällsservice och offentliga platser. Uppsala kommun ska vara en av landets bästa landsbygdskommuner. Ett starkt områdesarbete förebygger och förhindrar social oro. Uppsala ska vara i framkant i miljö- och klimatomställningen samt förbättra beredskapen för ett förändrat klimat. Det ställer krav på kraftfulla insatser inom bl.a. transporter, byggande, energi och livsmedel. Uppsala ska bli Sveriges bästa cykelstad. Det egna markinnehavet ska säkra en långsiktig stads- och landsbygdsutveckling som tar hänsyn till rekreation, biologisk mångfald och vattenresurser. Vid eventuell exploatering av värdefull natur och åkermark bör det kompenseras genom exempelvis naturvårdsinsatser i andra områden. Uppsalas vatten, naturområden och parker håller hög kvalitet och finns nära invånarna.

Nämndmål: *Verksamheten är ekologiskt hållbar*

Indikator:

- Andel ekologiska livsmedel
- Andel fossilbränslefria fordon
- Andel fossilfritt bränsle
- Total energianvändning för transporter (användning av bil i tjänsten)

Nämndens strategier för att nå målet

Ekologisk hållbarhet är en drivkraft för ekonomisk och social utveckling. Nämnden strävar efter en ekologiskt hållbar utveckling av verksamheten. Det kan ske genom att bland annat miljövänliga och minskade transporter, energisnåla lokaler och ekologisk mat på nämndens boenden. Cykel och kollektiva transporter ska användas i så hög grad som möjligt. Fordonen ska inte använda fossila bränslen. I avtal med andra utförare ska krav ställas för att leverantörer i hög grad ska använda fossilbränslefria och miljövänliga transporter och fordon. I de verksamheter som nämnden finansierar ska råvarorna så långt som möjligt vara närodlade och maten ekologisk. Ny teknik ska prövas för att möjliggöra möten och dokumentation digitalt för att minska resande och pappersanvändning.

Ett systematiskt arbete krävs för att nå Uppsala kommuns miljö- och klimatmål. Nämnden behöver därför skapa strukturer och samverkansformer inom den större organisationen och i relation till andra nämnder.

Nämndens åtgärder

Utveckla digitala lösningar för dokumentation, kommunikation och möten.
Digitala handlingar till nämndens utskott införs när kommunens upphandling är genomförd.

Uppdrag från kommunfullmäktige

Utveckling för att nå kommunens miljö- och klimatmål:

- **Öka återvinningen och en säker återanvändning.**

- Öka andelen förnybar energi och fördubbla förbättringstakten vad gäller energieffektivitet.
- Ta fram en strategisk plan för att växla till närodlade råvaror och ekologisk mat i kommunens verksamhet. (KTN, ÄLN, OSN, SCN, UBN och KS)
- Utveckla arbetet för att nå klimatmålen för fossilfritt 2030 och klimatpositivt 2050.

Kartlägga förhållandena i ny större nämndorganisation för att ta fram lämpliga åtgärder. Utveckla strukturer för systematiskt arbete med ekologisk hållbarhet med fokus på minskade och mer miljövänliga transporter, ökad cykelanvändning och ökad andel ekologisk mat. Åtgärderna samordnas med KS och övriga nämnder.

Inriktningsmål 4. Uppsala ska vara jämlikt, med goda levnadsvillkor för invånarna

Välfärd och god folkhälsa ska bygga ett hållbart Uppsala. Att investera i flickors och pojkars utveckling är en av de viktigaste vägarna till social hållbarhet och minskade skillnader i hälsa och utbildning. Utifrån ett inkluderande och normkritiskt förhållningssätt ska klyftorna mellan människor och områden minska. God hälsa är en grundläggande förutsättning för människors möjlighet att nå sin fulla potential och att bidra till samhällets utveckling. Uppsala är en öppen, jämställd och solidarisk kommun som berikas av mångfald. Barnets bästa ska alltid sättas i första rummet. Idrott och fritidsverksamhet samt föreningslivet stärker demokratin och möjliggör möten, kunskap, upplevelser och integration.

Nämndmål: Det förebyggande arbetet ska stärkas

Indikator:

- Antal orosanmälningar per 1000 inv. jämfört med riket
- Andel barn och ungdomar som inte använder alkohol, narkotika, dopning eller tobak, åk 9, flickor-pojkar
- Följsamhet till beslutade handlingsplaner (åtgärder genomförs enligt plan)

Nämndens strategier för att nå målet

Förebyggande insatser är viktigt för att undvika social utsatthet, segregation och arbetslöshet. Den ökade polariseringen med social oro behöver förebyggas och mötas med breda insatser i samverkan med andra nämnder, civilsamhälle, andra huvudmän med flera parter. Nämnden har under 2016 kartlagt social oro och satt in riktade insatser och områdesarbetet ska fortsatt utvecklas.

Nämnden ansvarar för förebyggande arbete mot alkohol, narkotika, doping och tobak (ANDT), vilket är en del av folkhälsoarbetet. Att sprida kunskap om förekomst och skadeverkningar av nya droger, metoder och forskning till personal, beslutsfattare med flera är angeläget. Analyser av narkotika i Uppsalas avloppsvatten för att mäta förekomst och missbruk av narkotiska substanser fortsätter. Spelproblemen ökar och mer kunskap behövs på området. Det är särskilt viktigt att förebygga att barn och unga börjar spela om pengar. En annan prioriterad fråga är arbete förebyggande för att minska tobaksanvändningen.

För att möta utmaningarna med ökad psykisk ohälsa och tyngre missbruk behövs förebyggande och tidiga insatser i samverkan mellan nämnderna, andra huvudmän och civilsamhället. Föräldrar med beroendeproblematik eller med kognitiva funktionsnedsättningar kan behöva stöd i sin föräldraroll för att förebygga att barnen behöver placeras. Stöd till biologiska föräldrar är prioriterat för nämnden.

Nämnden ansvarar för den sakpolitiska frågan våld i nära relationer. Arbetet med att upptäcka, åtgärda och förebygga våld i nära relationer är ett prioriterat område. Nämnden avsätter årligen riktade medel för att stimulera till nya initiativ i arbetet mot våld.

För att på ett bra sätt möta en ökad andel asylsökande och nyanlända i vissa områden behövs riktade insatser som involverar de asylsökande, de närboende i området och föreningslivet.

Det är en utmaning att möta stora förändringar i samhällsutvecklingen och demografin. Nämnden har sedan juni 2016 verksamhetsansvaret för POSOM – psykiskt och socialt omhändertagande vid kris, olyckor och andra oväntade händelser. En god beredskap kräver en tydlig plan med tydligt ansvar.

Nämndens åtgärder
Insatser för att upptäcka, åtgärda och förebygga våld i nära relationer: <ul style="list-style-type: none"> • Implementering av program och handlingsplan mot kvinnofridskränkningar och våld i nära relationer med stöd till andra nämnder att ta fram handlingsplaner. • Stöd till föreningar som stödjer implementering av program mot kvinnofridskränkningar och våld i nära relationer • Satsning på förebyggande insatser mot våld, till exempel kartläggning av hedersrelaterat förtryck och våld (grundskolan)
Verka för att tobaksanvändningen bland barn och unga minskar och att skolorna blir tobaksfria tillsammans med berörda nämnder och andra aktörer.
I samarbete med KS medverka i Folkhälsomyndighetens framtagande av kunskapsstöd för att motverka att barn och unga börjar spela om pengar
Se över och förbättra styrningen av drogpolitiskt program tillsammans med KS
Säkra en god beredskap för stora och/eller snabba förändringar. Ta fram: <ul style="list-style-type: none"> • Styrdokument för ansvaret för POSOM. • Beredskapsplaner för prioriterade områden. Målgruppen personer utan identitetshandlingar (så kallade papperslösa) analyseras särskilt.

Uppdrag från kommunfullmäktige
Stärka det förebyggande arbetet genom sociala investeringar. Fortsatt implementering av ett socialt investeringsperspektiv. Kontinuerligt ansöka om sociala investeringsmedel utifrån identifierade utvecklingsbehov.
Fortsätta utvecklingen av främjande, förbyggande och tidiga insatser för barn och unga. (KS, SCN, OSN, AMN, UBN, KTN och IFN) Samarbete med berörda nämnder och bolag, andra huvudmän, samt civilsamhället och näringsliv: <ul style="list-style-type: none"> • Stärka arbetet med stadsutveckling för att förebygga och förhindra social oro. Socialnämnden fortsätter den särskilda satsningen på områdesarbetare (en förstärkning med två medarbetare i city) • Bedriva ett anpassat områdesarbete i område med ökad andel asylsökande och nyanlända. • Utveckla fler aktiviteter till unga vuxna i kommunens stadsdelar. (SCN och KTN).

- Utveckling enligt verksamhetsplan för närvården samt handlingsplan för PRIO-psyisk hälsa.
- Utveckla stöd till föräldrar med kognitiva svårigheter för att förebygga placeringar av barn.
- Utveckla stöd till föräldrar med eller beroendeproblematik för att förebygga placeringar av barn.
- Utreda vad evidens och beprövad erfarenhet anger om effektiva förebyggande arbetssätt för nära tillgängligt stöd till:
 - Små barn. Utifrån resultatet av utredningen se över nämndens arbete riktat till små barn och deras föräldrar för att kvalitetssäkra och utveckla insatserna.
 - Ungdomar, bl.a. undersöka alternativ som fritidscoach och fältassistenter.

Nämndmål: Jämlikhet i hälsa och levnadsvillkor ska öka

Indikator:

- Följsamhet till beslutade handlingsplaner (åtgärder genomförs enligt plan)
- Antal HBTQ-diplomerings inom nämndens verksamhetsområde

Nämndens strategier för att nå målet

Nämnden strävar efter att främja ekonomisk och social trygghet, jämlikhet i levnadsvillkor och människors aktiva deltagande i samhällslivet. Ojämligheten i bland annat hälsa, inkomst och utbildningsnivå behöver minska.

Tidiga insatser och lättillgängligt stöd är viktigt för personer i eller på väg in i ett beroende. Vårdkedjan för ungdomar och vuxna behöver utvecklas. Målgruppen unga vuxna är prioriterad.

Homosexuella, bisexuella, transpersoners och queera personers (hbtq) utsätts för hot om våld och våld i betydligt högre omfattning än heterosexuella. Ohälsan, särskilt den psykiska ohälsan, är högre för gruppen hbtq-personer än för den heterosexuella delen av befolkningen. Nämnden vill främja hbtq-personers lika rättigheter och möjligheter genom ökad kunskap om målgruppens situation för att eliminera risken för brister i bemötande och diskriminering.

Mottagandet av ensamkommande barn och ungdomar ska kvalitetssäkras och utvecklas. Bland annat avseende stöd till ensamkommande barn som lider av posttraumatisk stress. Andra exempel på viktiga frågor för att säkra för målgruppen är bra boendelösningar, samt samverka med berörda nämnder kring skolgång och meningsfull fritid för att förebygga utanförskap.

Nämnden har det kommunövergripande samordningsansvaret för utvecklingsarbetet med romsk inkludering och arbetet med den nationella minoriteten romer bosatta i kommunen. Målgruppens levnadsvillkor är ofta mycket sämre än för befolkningen i övrigt. Uppsala kommun är sedan mitten av 2016 utvald av Kulturdepartementet till utvecklingskommun för romsk inkludering.

För minskat lidande för gruppen socialt utsatta EU-medborgare utökas natthärbärge och dagverksamhet till att drivas året runt så länge behov finns. Även den uppsökande verksamheten för målgruppen utvecklas med särskilt fokus på barnens situation.

Nämndens åtgärder

Stärkt och fortsatt utveckling av arbetet för romsk inkludering i och med att Uppsala är utvald utvecklingskommun. Framtagande och implementering av handlingsplan för den nationella minoriteten romer i samarbete med andra nämnder.

Stödet till socialt utsatta EU-medborgare utökas med året-runt-härbärg. Fortsatt dialog med ideella organisationer om handlingsplanen för målgruppen. Det uppsökande arbetet utvecklas med en särskild resurs med fokus på barnens situation.
Fortsatt implementering av handlingsplan mot våldsbejakande extremism.
Utvecklat arbete för mer flexibla lösningar i en större nämndorganisation: <ul style="list-style-type: none"> • Fortsätta och utveckla "Ett Uppsala-möten" • Utveckling av arbetet med unga vuxna med beroendeproblematik och psykisk sjukdom. • Utveckla samarbetet mellan myndighetsutövning och insatser mellan avdelningarna Barn, Ungdom och Vuxen så att barn och deras familjer får ett mer samordnat och anpassat stöd.
Mottagandet av ensamkommande barn kvalitetssäkras och utvecklas med särskilt fokus på stöd till dem som lider av posttraumatisk stress.
En HBTQ-diplomerings per år av en verksamhet inom nämndens ansvarsområde.

Uppdrag från kommunfullmäktige
Vidareutveckla samverkan och de befintliga resurser som finns för personer med komplexa behov utifrån social problematik och funktionsnedsättning för att nå bättre effekt. (OSN, AMN och SCN) Nämnden utvecklar samverkansstrukturer med berörda nämnder.
Stärka insatserna för att förebygga och behandla drogmissbruk, inklusive narkotikamissbruk och skadligt alkoholbruk. (ÄLN, OSN, SCN) Samordning och planering av åtgärder med berörda nämnder med koppling till pågående utvecklingsarbete inom avdelning Vuxen. Målgruppen ensamkommande barn beaktas särskilt.
Implementera handlingsplan för WHO:s äldrevänlig stad. Nämnden medverkar i åtgärder som samordnas och planeras med KS och övriga nämnder.
Utveckla det förebyggande arbetet för psykisk hälsa. (OSN, SCN, ÄLN). Åtgärder genomförs enligt handlingsplan för PRIO – psykisk hälsa tillsammans med berörda nämnder och övriga parter. Se även övriga uppdrag och åtgärder avseende förebyggande arbete.

Inriktningsmål 5. Uppsalas invånare ska ha bostad och arbete

Uppsala kommun möjliggör för ett ökat utbud av bostäder och arbetstillfällen som möter den förväntade befolkningsökningen. För att kunna dra nytta av möjligheterna när vi blir fler och förbättra den goda livsmiljön ska kommunen skapa förutsättningar för att det byggs 3000 nya bostäder och skapas 2000 nya arbetsplatser årligen. Uppsala har en god blandning av verksamhetsmiljöer och en flexibel bostadsmarknad med mångfald i utbudet, i täta och blandade miljöer. Den nya bostadsförmedlingen stärker kommunens attraktionskraft och underlättar för de bostadssökande. En ökad andel hyresrätter möjliggör för fler att skaffa eget boende. En väl fungerande arbetsmarknad bidrar till den attraktiva och trygga staden. I samverkan med bland andra universiteten utvecklas de kunskapsintensiva branscherna, vilket ger förutsättningar för utveckling av bygg-, service- och tjänstenäringsar. Nya insatser och innovativa lösningar utvecklas för personer som står långt från arbetsmarknaden. Att ställa sociala krav i upphandling är ett sätt för kommunen att öka sysselsättningsgrad och social integration. Förutsättningar skapas för att fler personer med funktionsnedsättning ges möjlighet till arbete och sysselsättning.

Nämndmål: Fler personer tillhörande nämndens målgrupper har arbete och bostad som motsvarar deras behov

Indikator:

- Antal bostadssociala kontrakt
- Antal vårddyggn per placering ungdom 13-20 år i HVB (medeltal)

Nämndens strategier för att nå målet

Det behövs fler olika boendelösningar, nya boendeformer och utvecklade vårdkedjor för nämndens målgrupper. Invånarnas möjlighet att få och behålla eget boende ska förbättras. Bostads- och lokalbristen är en utmaning. Det kan vara svårt att få till lämpliga hemmaplansalternativ. Familjer och ungdomar kommer inte vidare i nästa steg av stöd och behandling för att det inte finns ändamålsenliga boenden, vilket medför kostnadsdrivande och för långa insatslösningar.

En möjlighet att möta behoven är en ökad samverkan mellan nämnder, andra huvudmän, civilsamhälle och andra aktörer. Alternativa boendeformer och möjlighet till snabbare genomströmning behöver undersökas och provas. För att säkra tillgång till familjehem i egen regi undersöks andra anställningsformer och ersättningsnivåer.

Nämndens fortsätter det framgångsrika arbetet med att minska antalet bostadssociala kontrakt till förmån för egna kontrakt för invånarna. Åtgärderna ger ökad kvalitet för invånarna och minskade kostnader för nämnden.

Hemlöshet är ofta orsakad av missbruk och/eller psykisk ohälsa. Hemlösheten försämrar möjligheterna till förbättrad hälsa och missbruksrehabilitering. Socialnämnden ska därför fortsätta att satsa på stöd till personer som riskerar att förlora sitt boende och att hjälpa hemlösa. Hemlösa personer ska få ett mer samordnat och lättillgängligt stöd genom ökad flexibilitet i insatser, och samverkan med bland annat landstinget.

Delar av nämndens målgrupper står långt från arbetsmarknaden och behöver nya och innovativa insatser i samarbete med andra nämnder och externa parter för att få ett arbete. Nya insatser behöver

utvecklas i samarbete med sociala företag för arbete och rehabilitering för personer som står långt från arbetsmarknaden.

Nämndens åtgärder
Arbetet för att minska antalet bostadsociala kontrakt fortsätter (fler invånare ska få eget kontrakt)
Översyn av anställningsformer och ersättningsnivåer för familjehem fortsätter och lämpliga alternativ prövas.
Utveckla verksamheten för flexibelt, samordnat och tillgängligt stöd för hemlösa personer: <ul style="list-style-type: none"> • Projekt Bostad först för hemlösa personer med missbruksproblematik utökas med fem lägenheter • Inrätta halvvägshus för hemlösa personer med missbruksproblematik. • Utredda förutsättningarna för att skapa en öppen mottagning för långvarigt hemlösa personer i syfte att öka tillgänglighet och samordnat stöd.

Uppdrag från kommunfullmäktige
Utveckla samverkan med landstinget kring hemlösa personer. (SCN) <ul style="list-style-type: none"> • Utredda och föreslå former för utvecklad samverkan med landstinget kring hemlösa personer. • Satsning på samordnade individuella planer (SIP) i samverkan med landstinget.
Utifrån strukturella hinder, behov av stöd och samordning samt strategiska utvecklingsområden utveckla stödet till sociala företag. (AMN, SCN, OSN, KTN och KS) Samverkan och planering av åtgärder med berörda nämnder.
Fortsätt utveckla den samordnade planeringsprocessen för hållbar stads- och landsbygdsutveckling. Medverka och påverka i den samordnade planeringsprocessen för att lyfta socialnämndens behov. Undersöka möjligheter till bostäder som inte ligger centralt.
Väsentligt minska andelen ungdomar som varken arbetar eller studerar (UBN, AMN, SCN, OSN). Samverkan och planering av åtgärder med berörda nämnder.

Inriktningsmål 6. Uppsalas alla barn och elever ska klara sin utbildning och utmanas i sitt lärande

En utbildning av god kvalitet ger ökad kunskap för alla och är en av de viktigaste grunderna för välbefinnande, hälsa och jämlikhet. Utbildningen och lärandet ska utgå från evidens och beprövad erfarenhet. Utbildningen ska ge barn och elever förutsättningar att minst nå kraven för godkända kunskapsmål och nå gymnasieexamen. Elever ges förutsättningar att tillgodogöra sig utbildning genom att deras utveckling och lärande stimuleras i en trygg miljö. Oavsett ålder ges förutsättningar för ständig utveckling, minskade kunskapsklyftor och goda utbildningsresultat. All utbildning ska främja och utveckla värderingar, kunskaper och färdigheter som bidrar till hållbar utveckling. En skola som kompenserar för olika förutsättningar och bakgrund, som bostadsområde och sociala förhållanden, är en förutsättning för ett jämlikt samhälle.

Nämndmål: Fler barn i social utsatthet och fler ensamkommande barn klarar sin utbildning

Indikator:

- Följs upp genom en sammanvägd bedömning av åtgärderna.

Nämndens strategier för att nå målet

Utbildning är en viktig förutsättning för att minska risken för social utsatthet på kort och lång sikt. Förebyggande och tidiga insatser riktade till barn och unga för att klara sin skolgång ger positiva effekter för individ, grupp och samhälle. Nämnden vill förbättra möjligheterna för unga personer att etablera sig i arbets- och samhällslivet. Att ha avbrutit eller aldrig påbörjat en gymnasieutbildning är den faktor som tydligast påverkar risken att återfinnas i gruppen unga som varken arbetar eller studerar. Ofta har målgruppen en kombination av olika problem. Det kan därför behövas individanpassade insatser i form av olika vägar till utbildning, socialt stöd och andra åtgärder för att komma tillbaka till studier eller i arbete. Ungdomarnas situation medför ofta behov av kontakt med flera olika myndigheter och även andra aktörer.

Barn och ungdomar som är placerade är en särskild riskgrupp och behöver därför särskilda insatser. Delar av målgruppen ensamkommande barn är också i behov av extra stöd för att klara sin skolgång. Sociala förebyggande och tidiga insatser i samverkan mellan nämnder, andra huvudmän, civilsamhälle och privata aktörer är viktig för att nå målet.

Nämndens åtgärder

Förebyggande och tidiga insatser:

- Verka för utvecklade samarbetsformer med UBN
- Säkra SkolFams verksamhet.
- Projekt i samverkan mellan SCN, UBN och OSN för att förhindra hög eller långvarig frånvaro i Uppsalas kommunala grundskolor och gymnasieskolor. Ta fram samverkansmodell avseende barn med skolfrånvaro.

Inriktningsmål 7. I Uppsala ska invånare leva ett oberoende liv och få stöd, vård och omsorg utifrån sina behov

Uppsalas invånare har möjlighet till ett aktivt liv. Stöd, vård och omsorg har god kvalitet och utformas utifrån individens behov och förutsättningar. Individens egna resurser tas till vara. Tidiga och förebyggande insatser prioriteras för att utjämna klyftorna. Grupper som har störst behov beaktas särskilt och skyddet för utsatta barn stärks. Äldre har möjlighet att leva ett gott liv, i trygghet och oberoende. Tillgänglighetsskapande åtgärder i kommunens bostadsområden minskar behovet av särskilda boendeformer.

Nämndmål: Verksamheten har god kvalitet, effektivitet, tillgänglighet och service

Indikator:

- Utredningstid i antal dagar från påbörjad utredning till avslutad utredning barn och ungdom 0-20 år
- Ej återaktualiserade barn 0-12 år ett år efter avslutad utredning eller insats (andel)
- Ej återaktualiserade barn 13-20 år ett år efter avslutad utredning eller insats (andel)
- Antal e-tjänster inom nämndens ansvarsområde

Nämndens strategier för att nå målet

I bildandet av en större förvaltning utvecklas ett gemensamt ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete. Ledningssystemet säkerställer styrningen så att rätt sak görs vid rätt tillfälle och på rätt sätt. Ordning och reda innebär att händelser som kan leda till vårdskador, missförhållanden eller andra avvikelser kan förebyggas. Därmed ökar också nyttan för invånarna och arbetsmiljön för medarbetarna, vilket är en prioriterad fråga inte minst inom den myndighetsutövande barn- och ungdomsvården. Kvalitetsarbetet behöver i och med omorganisationen samordnas och goda erfarenheter ska tas till vara och spridas.

Nämndens verksamheter behöver säkra samma goda kvalitet för alla som definierar sig som kvinnor, män, flickor eller pojkar. Om endast delar av nämndens målgrupper (utifrån kön) får god kvalitet i bemötande och insatser innebär det en kvalitetsbrist. Till exempel att behov av insatser inte uppmärksammas och tas om hand på grund av att frågor riktas olika till invånarna. Ett systematiskt arbete krävs för att integrera jämställdhetsperspektivet i verksamhetens alla delar. En förutsättning är att skapa samverkansstrukturer inom den större nämnden och i relation till andra nämnder.

Lagkraven inom nämndens ansvarsområden understyrker att myndighetsutövningen ska vara skyndsam och rättssäker. Ett flertal åtgärder för en mer effektiv, tillgänglig organisation med god service framgår under andra nämndmål.

Nämndens åtgärder
Utveckla ett gemensamt ledningssystem och skapa strukturer för systematiskt kvalitetsarbete i den större förvaltningsorganisationen. Ordning på styrdokument prioriteras.
Fortsätta undersöka och prova flexibla lösningar för högre tillgänglighet och enkel ingång till insats för invånarna.
Utveckla strukturer och samverkan för systematiskt arbete med jämställdhet och hbtq.

Uppdrag från kommunfullmäktige

Utvärdera och vid behov revidera program för individ- och familjeomsorgen. (SCN)
--

Inriktningsmål 8. Uppsalas invånare och organisationer ska vara delaktiga i att utforma samhället

Kommunens verksamhet har mänskliga rättigheter, demokrati och rättvisa som utgångspunkt. Uppsala kommun ska vara en föregångskommun där ett aktivt demokratiarbete leder till invånare som förstår hur de kan påverka och hur beslut fattas. Uppsalas invånare är delaktiga och har inflytande. Tekniska lösningar och strategiska kommunikationsval används för en innovativ, lyhörd och inkluderande medborgardialog. Kommunen verkar för ett ökat och mer jämlikt valdeltagande och stärker underrepresenterade gruppers förutsättningar till deltagande och inflytande. Särskild hänsyn ska tas till barns- och ungdomars perspektiv. Ett starkt civilsamhälle skapar mötesplatser där människor har möjlighet att aktivt delta i samhällslivet. Ett starkt partnerskap mellan flera aktörer bidrar till samhällsutvecklingen.

Nämndmål: Verksamheten utgår från invånarnas behov

Indikator:

- Förbättrad situation efter kontakt med socialtjänst, andel (%) (myndighetsutövning)

Nämndens strategier för att nå målet

Verksamheten ska vara tillgänglig, begriplig och motsvara invånarnas behov. Idag har invånarna högre krav på kommunens insatser, service och bemötande än tidigare. Det är viktigt att undersöka hur invånarna upplever våra tjänster och ge dem möjlighet till inflytande över utvecklingen av verksamheten.

Nämnden har redan idag olika former för invånarinflytande. Till exempel brukarundersökningar, ungdomsråd för ensamkommande barn och brukarrevision för vuxna personer med beroendeproblematik. Brukar- och intresseorganisationer involveras ibland i framtagande av styrdokument eller vid upphandling. Systematiken för att praktiskt omsätta resultatet av uppföljningen i förbättringsåtgärder behöver utvecklas.

För ett högre inflytande på individnivå i fortsätter implementeringen av metoden Signs of Safety inom den myndighetsutövande barn- och ungdomsvården. Samverkan med civilsamhället utvecklas vidare. Fler åtgärder framkommer under andra nämndmål.

Nämndens åtgärder

Implementering av metoden Signs of Safety fortsätter. Metoden borgar för högre delaktighet och inflytande.
--

Ta fram en årsplanering för hur brukarsynpunkter ska samlas in, analyseras och leda till konkreta förbättringar av verksamheten.

Uppdrag från kommunfullmäktige

Öka möjligheten till inflytande och egenmakt så att stöd och insatser bättre motsvarar behoven. (ÅLN, OSN, SCN och ÖFN).

- Utvecklingen av brukarinflytande fortsätter och utvecklas i samverkan med berörda nämnder.
- Metoder prövas som till exempel förbättringsgrupper med brukare och professionella i samarbete med NSPH, nationell samverkan för psykisk hälsa.
- Strukturer utvecklas för att systematiskt analysera och förbättra utifrån invånarnas synpunkter.

Inriktningsmål 9. Uppsalas kommuns medarbetare ska ha bra arbetsvillkor och kan med hög kompetens möta Uppsala

Kommunen har medarbetare med rätt kompetens att möta kommunens invånare, företag, organisationer och besökare. Ett aktivt arbete för ett jämställt och hållbart arbetsliv där god social och organisatorisk arbetsmiljö kombineras med bra villkor och utvecklingsmöjligheter lägger grunden till förmågan att både attrahera och behålla medarbetare. Kommunen ska som attraktiv arbetsgivare utveckla ett inkluderande och normkritiskt förhållningssätt. Kommunen kännetecknas av god service, tillgänglighet och effektivitet. Verksamhetens kvalitet utvecklas kontinuerligt utifrån innovationer, omvärldsbevakning och ständiga förbättringar. Brukare och medarbetares erfarenheter och kompetens ska tas till vara i utveckling av verksamheten.

Kommungemensamt nämndmål: Kompetensförsörjningen ska vara normkritisk och ändamålsenlig

Indikator:

- Följs upp genom en sammanvägd bedömning av åtgärderna.

Strategier för att nå målet

En stor utmaning är att säkerställa rätt kompetens på rätt plats, framför allt på längre sikt, eftersom tillväxt och demografiska förändringar kommer öka eller förändra servicebehoven. Redan idag är en del kompetenser svåra att rekrytera och behålla. Det finns också potentiella medarbetare som står långt från arbetsmarknaden som med rätt förutsättningar kan bidra.

Kommunen ska identifiera bristyrken och behov utifrån faktabaserade underlag och ha en god framförhållning i kompetensförsörjning. För att attrahera morgondagens medarbetare behöver kommunen öppna upp fler vägar in till många yrkesområden. Ett medvetet jämställdhets- och mångfaldsarbete krävs för att nå, attrahera och rekrytera rätt kompetens. Bemanning ska ske utifrån arbetets faktiska krav och ett normkritiskt förhållningssätt, det vill säga undvika att ovidkommande faktorer eller stereotypa uppfattningar påverkar kravprofiler och bemanningsbeslut. Intern rörlighet ska alltid övervägas när kompetensbehov uppstår.

Uppsala kommun kännetecknas av medvetna kommungemensamma metodval i analysen av kompetensbehoven på kort och lång sikt, liksom i alla åtgärder som vidtas för att attrahera, utveckla, behålla och avveckla kompetens. För att lyckas väl med kompetensförsörjningen ska kompetensplanering knytas in som del i verksamhetsplaneringsprocessen. Genom detta kommer gemensamma behov att kunna identifieras och det ökar möjligheten att göra samlade satsningar som ger positiva effekter för kommunens olika verksamheter.

Kompetensförsörjningen är en av socialnämndens största utmaningar. Satsningar och åtgärder som underlättar möjligheten att rekrytera och behålla kompetenta medarbetare är därför prioriterade. En viktig satsning är utvecklingsprojektet som Akademikerförbundet SSR, Vision och socialnämnden driver gemensamt för att säkra kompetensförsörjningen inom barn- och ungdomsvården.

För att bidra till ökad personalstabilitet har fokus under 2016 legat på att skapa en god arbetsmiljö, lönebildning genom en lönepolitisk satsning för socialsekreterare, samt ledarskapsutveckling. Dessa frågor är prioriterade även framåt för att rekrytera och behålla personal. Det är även viktigt att skapa utvecklings- och karriärmöjligheter och göra dessa kända bland medarbetarna.

Uppdrag från kommunfullmäktige
<p>Genomföra åtgärder för att inom vård och omsorg behålla och rekrytera kompetenta medarbetare i en hållbar arbetsmiljö. (OSN, SCN och ÄLN).</p> <ul style="list-style-type: none"> • Planera och initiera arbetet i samverkan med berörda nämnder. • Utvecklingsprojekt inom nämnden för att säkra kompetensförsörjningen inom barn- och ungdomsvården i samarbete med SSR och Vision • Införa individuella kompetensutvecklingsplaner för varje medarbetare
<p>Intensifiera arbetet med att skapa attraktiva villkor för nuvarande och kommande bristyrken.</p>
<p>I ökad utsträckning erbjuda personer med funktionsnedsättning arbete.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Säkerställa att metoden kompetensbaserad rekrytering används

Kommungemensamt nämndmål: Kommunen ska ha ett hållbart och hälsofrämjande arbetsliv där alla medarbetare mår bra, växer och utvecklas tillsammans

Indikator:

- Hållbart medarbetarengagemang (HME) avseende meningsfullt arbete, lärande i arbetet och positiv syn på arbetet (motivationsindex)
- Medarbetares kännedom om prioriteringar vid tidsbrist.²
- Följsamhet till beslutade handlingsplaner (åtgärder genomförs enligt plan)

Strategier för att nå målet

Med ett ökat ärendetryck, begränsade resurser, höga krav på kvalitet i verksamheten finns en reell risk att den arbetsrelaterade ohälsan ökar.

Ledarskapet tydliggör medarbetarens uppdrag och ansvar, med tydliga mål som är framtagna i delaktighet med medarbetaren så att förutsättningar finns att nå överenskommen prestation och engagera sig aktivt i verksamhetens utveckling. God organisatorisk, social och fysisk arbetsmiljö utvecklas genom en löpande dialog mellan chefer och medarbetare. Arbetsmiljöarbetet ska förskjutas från reagerande till hälsofrämjande och förebyggande åtgärder. Chefer och medarbetare ska uppmuntras till en hälsosam livsstil. Antalet medarbetare med upprepad korttidssjukfrånvaro ska minska.

Ett medvetet metodval ska användas när det gäller kommunens arbete med att säkerställa en god organisatorisk, social arbetsmiljö såväl som fysisk arbetsmiljö. Respektive nämnd och förvaltning ansvarar för att säkerställa att arbetsmiljöarbetet bedrivs enligt fastlagd fördelning och beslutade metodiker.

² Temperaturmätning inom SCF två gånger per år med utgångspunkt i AFS 2015:4 *Organisatorisk och social arbetsmiljö*. På en skala 1-10 ska värdet vara 7 eller högre.

Arbetsmiljöarbetet fortsätter vara i fokus framåt då det är en förutsättning för att kunna rekrytera och behålla personal. Ett större uppdrag för socialnämnden från och med 2017 kommer ställa nya krav på arbetsmiljöarbetet, det blir också viktigt att utveckla metoder för uppföljning. Samtliga chefer med personalansvar ska ha kunskap om sitt arbetsmiljöansvar.

Nämndens åtgärder
Åtgärder i utvecklingsprojekt och handlingsplaner för att säkra kompetensförsörjningen inom barn- och ungdomsvården: <ul style="list-style-type: none"> • Utvecklingsprojekt i samarbete med SSR och Vision • Handlingsplan för utveckling av Uppsala kommuns sociala barn- och ungdomsvård (Cecilia Grevfe). • Regional handlingsplan stärkt skydd (SKL och regionförbundet)
Ta fram arbetsmiljömål tillsammans med chef- och medarbetarrepresentanter samt skyddsombud.
Fortsatt implementering av årsplanering för arbetsmiljö, säkerställa att alla delar genomförs och följs upp.
Regelbunden arbetsmiljöutbildning för chefer och skyddsombud.
Ta fram strukturerade uppföljningsmetoder för arbetsmiljöarbetet
Arbetsmiljödelegeringarna ses över i samband med att den nya organisationen träder i kraft.
Prova IT-lösningar för att underlätta det vardagliga arbetet för medarbetare och chefer.

Kommungemensamt nämndmål: *Ledarskapet ska fungera som en stark kulturbärare i förbättring, förändring och medskapande*

Indikator:

- Hållbart medarbetarengagemang (HME) avseende uppskattning, förtroende och förutsättningar från chef (ledarskapsindex)

Strategier för att nå målet

Givet demografiska förändringar, kvalitetskrav och ekonomiska förutsättningar blir det allt viktigare att kunna ställa om, förändra och utveckla den kommunala verksamheten.

Chefer och ledare ska ha goda kunskaper om styrmodeller, systematiskt förbättringsarbete, förutsättningar för medskapande och förändringsledning samtidigt som chefs- och ledaruppdraget ska vara rimligt, hanterbart och möjligt att kombinera med privat- och familjeliv.

Chefers förutsättningar och kompetens att axla chefsrollen, ledarrollen och arbetsgivarrollen ska få särskild uppmärksamhet, eftersom kommunens ledare är viktiga kulturbärare i verksamhetens utveckling, förbättring och förändring. Genom ledarskapet ska ett serviceorienterat och medskapande medarbetarskap uppnås, där kommuninnevånarnas behov är i fokus. Kommungemensamma satsningar på chefs- och ledarskap ska kombineras med förvaltningsspecifika initiativ, baserat på den enskilda verksamhetens förutsättningar, dock utan att avvika från kommunens gemensamma satsningar på området.

Nämndens åtgärder
Stärka och stödja cheferna i deras roll som ledare genom bland annat utbildning

Kommungemensamt nämndmål: *Kommunens medarbetare ska få, kunna och vilja ta ansvar*

Indikator:

- Medarbetares kännedom om förväntningar i arbetet³
- Medarbetares kännedom om önskat resultat i arbetet⁴

Strategier för att nå målet

Kraven på och behov av kommunal service ökar i vår region. En av kommunens stora utmaningar framöver är att mobilisera alla resurser så att kostnaderna för verksamheten minskar, samtidigt som kvaliteten vidmakthålls eller förbättras. Ansvaret som medarbetare har i sitt uppdrag ska vara tydligt uttalat.

För att åstadkomma medskapande och de prestationer kommunen behöver måste chefer och medarbetare mötas i dialog om planering, prestation, utveckling och uppföljning. Medarbetarnas kompetens och kapacitet ska bidra till verksamhetens utveckling.

Att tacka ja till ett chefskap i Uppsala kommun innebär att aktivt tacka ja till att utveckla och leda ett medskapande medarbetarskap som stipuleras i kommunens arbetsgivarpolicy. De satsningar kommunen gör på ledarskapet – alltifrån policys till processer, metoder och rutiner - ska ge rätt förutsättningar för chefer att hantera uppgiften på ett bra och hanterbart sätt.

Nämndens åtgärder
IT-utveckling för smartare lösningar som sparar tid och administration till exempel e-utbildningar och journaler vid hembesök.
Säkerställa att samverkansformerna efterlevs och tydliggörs.
Säkerställa att metoden för kompetensbaserad rekrytering används vid samtliga rekryteringar.

³ Temperaturmätning SCF. På en skala 1-10 ska värdet vara 7 eller högre.

⁴ Temperaturmätning SCF. På en skala 1-10 ska värdet vara 7 eller högre.

Kommungemensamt nämndmål: Kommunen ska erbjuda rättvisa, jämställda och attraktiva villkor

Indikator:

- Könsskillnad i hållbart medarbetarengagemang (HME), totalindex

Strategier för att nå målet

Uppsala kommun befinner sig i en region med stark tillväxt. Detta innebär att potentiella medarbetare ofta har fler arbetsgivare att välja bland, samtidigt som kommunen måste bli bättre på att ta tillvara, förädla och förändra den kompetens som finns i organisationen för att klara förändrade och/eller ökade servicebehov. Vi saknar ett normkritiskt förhållningssätt i rekryteringssammanhang.

Varje medarbetares förutsättningar i arbetet ska vara jämställda och ge likvärdig möjlighet att bidra, utvecklas och belönas. Utvecklingsvägar ska göras kända. Alla sökanden som är intresserade av anställning, praktik eller någon annan form av professionell relation till Uppsala kommun ska ha en positiv upplevelse av mötet, oavsett om det leder till en faktisk relation eller inte.

De metoder som beslutas på kommungemensam nivå ska säkerställa att stereotypa uppfattningar och ovidkommande faktorer elimineras i alla beslut som rör kompetensförsörjning, organisation, arbetsmiljö och kompetensutveckling. Valet av metodiker blir därmed en framgångsfaktor för att uppnå ett integrerande och normkritiskt förhållningssätt som arbetsgivare.

Villkor och förutsättningar för chefer och medarbetare ska alltid utformas så att de är rättvisa och jämställda. Kommungemensamma policys, processer, metoder och rutiner ska löpande ses över för att säkerställa att de svarar mot dessa krav, vilket stipuleras i CEMR-deklarationens artikel 11.

För att säkra kompetensförsörjningen ska alla medarbetare uppleva att arbetsvillkoren är rimliga, avseende lön och andra anställningsvillkor.

Nämndens åtgärder
Utveckla arbetssätt och använda ny teknik för mer effektivt administrativt och ekonomiskt stöd till medarbetare och chefer. Till exempel IT-utveckling för smartare lösningar som sparar tid och administration så som e-utbildningar och journaler vid hembesök
Initiera en översyn av årsarbetstidsavtalet samt aktivt arbeta för att översynen genomförs skyndsamt.

Uppdrag från kommunfullmäktige
Åtgärda strukturella löneskillnader på grund av kön.
Fortsätta genomförandet av heltidsreformen.

Nyckeltal

Nyckeltal används för att följa utvecklingen inom nämndens ansvarsområden generellt. Ambitionen är att nyckeltalen ska vara stabila över tid. De ska också ge möjlighet att jämföra Uppsala med andra kommuner. Några av nyckeltalen används som indikatorer för att följa om utvecklingen går i riktning mot inriktningsmålen.

Nyckeltal	Källa
Ensamkommande asylsökande barn, antal per 1000 inv	Kolada (N01994, N01951)
Nettokostnadsavvikelse individ- och familjeomsorg, (%)	Kolada (N30001)
Orosanmälningar per 1000 inv.	Nyhet i Kolada
Invånare 0-20 år placerade i institution eller familjehem, antal/1000	Kolada (N33808)
Vårddygn i familjehem och institutionsvård, antal/inv 0-20 år	Kolada (N33801)
Vårddygn i familjehem, antal/inv 0-20 år	Kolada (N33801)
Vårddygn i institutionsvård, antal/invånare 0-20 år	Kolada (N33800)
Ej återaktualiserade barn och ungdomar 0-20 år ett år efter avslutad utredning eller insats, andel (%)	Kolada (U33461), (U33400)
Ej återaktualiserade vuxna med missbruksproblem ett år efter avslutad utredning eller insats, andel (%)	Kolada (U35409)
Ej återaktualiserade barn 0-12 år/ungdomar 13-20 år/vuxna med missbruksproblem ett år efter avslutad utredning eller insats, andel (%)	Kolada (U33461), (U33400), (U35409)
Andel barn och ungdomar med stöd från socialtjänsten som är nöjda med det stöd de får	Ny nationell undersökning
Andel vuxna med missbruksproblem som är nöjda med det stöd de får av socialtjänsten	Ny nationell undersökning
Nettokostnad barn och ungdomsvård, kr/inv	Kolada (N33016)
Vårddygn i institutionsvård vuxna missbrukare, antal/invånare 21-64 år	Kolada (N35804)
Nettokostnad missbrukarvård totalt för vuxna, kr/inv	Kolada (N35019)

Budget 2017

Nämndens driftbudget

Nämndens budget utgår från den budget som kommunfullmäktige beslutat i Mål och budget. Taxor och avgifter, volymer och ersättningsnivåer, samt kommunbidrag per verksamhet hämtas från Mål och budget. Totala kommunbidraget för nämnden ökar med cirka 21 miljoner kronor. Det ökande kommunbidraget inom avdelning barn- och ungdom ska täcka befintligt underskott samt volym- och prisuppräknning samt ett generellt effektiviseringskrav. Ökningen i kommunbidraget för avdelning vuxna motsvarar i stort den generella årliga lönekningen, vilket betyder att övrig volym- och prisuppräknning inte inryms inom fördelat kommunbidrag. För 2016 fick nämnden ett riktat kommunbidrag för mottagandet av ensamkommande barn. I budget 2017 får nämnden inget kommunbidrag för detta ändamål utan kostnaderna ska täckas av statsbidrag från Migrationsverket. Med anledning av minskade volymer är statsbidragsintäkterna för 2017 betydligt lägre än tidigare.

Socialnämnden ska säkerställa en budget i balans. Nämnden har ett prognostiserat underskott på cirka 10,7 miljoner kronor för 2016. För att 2017 års kostnader ska inrymmas inom intäkterna krävs ett fortsatt effektiviseringsarbete inom de olika verksamhetsområdena. Respektive verksamhetsområde visar inte en budget i balans, vissa områden måste redovisa ett positivt resultat för att möta ett underskott på annan verksamhet. För en budget i balans finns riktade effektiviseringar inom barn- och ungdomsvård samt inom bostadssamordning för verksamhet vuxna.

Nämndens kostnader påverkas genom en ökad overhead (gemensamma kostnader) för 2017. De fördelade stabskostnaderna för nämnden förväntas öka med 15 procent vilket motsvarar preliminärt 4 miljoner kronor. Ökningen är en effekt av omorganisationen, större förvaltning, samt av tidigare ofördelade kostnader under 2016.

I och med att ny nämndorganisation träder i kraft den 1 januari 2017 kommer socialnämnden inkludera verksamhet i egen regi. Sammanslagningen innebär förändrade och mer effektiva arbetssätt, vilket kommer ge ekonomisk effekt. Det är svårt att i dagsläget förutse alla ekonomiska effekter utifrån förändrade förutsättningar och nya arbetssätt. Budget 2017 inkluderar synergieffekter och samordningsfördelar med den nya organisationsstrukturen och kostnadseffektiviseringar finns riktat mot de olika verksamhetsområdena.

Eventuella effekter med anledning av omorganisationen hanteras i ombudgeteringsärendet under våren 2017.

Verksamhetsområde enligt indelning i Mål och budget	Budget KF 2016 (tkr)	Budget KF 2017 (tkr)			
	Kommunbidrag 2016	Kommunbidrag	Taxor och avgifter	Övriga intäkter	Kostnader
1 Politisk verksamhet	3 175	4 678			4678
2 Infrastruktur					
3 Kultur och fritid					
4 Pedagogisk verksamhet					
5 Vård och omsorg	604 190	634 906	1 239,8	**282 907,2	919 054
<i>Familjerätt</i>	9 353	9 957			10 458,9
<i>Familjerådgivning</i>	1 818	1 856	180	200	6 032,3
<i>IFO, barn och unga</i>	435 357	459 762	810,3	9 710	461 028,2
<i>IFO, missbrukarvård mm</i>	154 357	159 923	249,5	4 472,2	169 627,5
<i>Övriga insatser – föreningsbidrag*</i>	3 305	3409			3409
6. Särskilt riktade insatser	11 000				
7 Affärsverksamhet					
8 Kommunledning, gemensam verksamhet					
TOTALT	618 366	639 585	1 239,8	282 907,2	923 732

*I sammanställningarna som följer nedan redovisas föreningsbidrag under verksamhetsområde vuxen.

**Övriga intäkter för Vård och omsorg 2017 avser till största delen verksamhet Ensamkommande barn.

Nämndens budget för respektive verksamhetsområde

Politisk verksamhet

Nämnden har för 2017 fått ökat kommunbidrag som ska balansera lönekostnaderna för individutskottens sekreterare.

Politisk verksamhet	Budget 2017 (tkr)	Helårsprognos 2016 (tkr)
Intäkter		
Kommunbidrag	4 678	3 175
Övriga intäkter		0,2
Summa intäkter	4 678	3 175,2
Kostnader		
Nämndverksamhet	3 185,9	3 263,6
Övrig politisk verksamhet	1 492,1	58,4
Summa kostnader	4 678	3 322
RESULTAT	0	-146,8

Familjerätt och Familjerådgivning

Familjerätten och Familjerådgivningen redovisar ett budgeterat underskott för 2017. Kostnader för hyra och overhead (gemensamma kostnader) har påförts verksamheten under 2016, vilket inte inryms i erhållet kommunbidrag 2017 och bör beaktas i kommunbidraget 2018. Prognosen per augusti 2016 för familjerätten inkluderar inte full hyreskostnad och kan därav inte jämföras mot budget 2017.

Vård och omsorg, Familjerätt (58)	Budget 2017 (tkr)	Helårsprognos 2016 (tkr)
Intäkter		
Taxor och avgifter		
Statsbidrag		
Kommunbidrag	9 957	9 352,9
varav riktade satsningar i Mål och Budget		
Övriga intäkter		
Summa intäkter	9 957	9 352,9
Kostnader		
Personalkostnader	9 326,2	7 739,2
Köp av verksamhet		
Kapitalkostnader		
Övriga kostnader	4 427,1	4 325,9
Summa kostnader	13 753,3	12 065,1
RESULTAT	-3 796,3	-2 712,1

Vård och omsorg, Familjerådgivning (58)	Budget 2017 (tkr)	Helårsprognos 2016 (tkr)
Intäkter		
Taxor och avgifter	380	301,6
Statsbidrag		
Kommunbidrag	1 856	1 818
varav riktade satsningar i Mål och Budget		
Övriga intäkter		
Summa intäkter	2 236	2 119,6
Kostnader		
Personalkostnader	1 731,7	1 525,1
Köp av verksamhet		
Kapitalkostnader		
Övriga kostnader	1 006,2	727,5
Summa kostnader	2 737,9	2 252,6
RESULTAT	-501,9	-133

IFO, barn och unga

Inom avdelning barn- och ungdom visar nämnden ett budgeterat överskott för 2017. Verksamheten barn- och ungdom har för 2017 fått ett utökat kommunbidrag för att möta upp tidigare negativt utfall, prognos för 2016 visar ett resultat på cirka -10 miljoner kronor. Ett fortsatt arbete med att säkerställa matchningen mellan behov och insats inom ramen för råd och stöd, samt öppenvård i egen regi kommer fortgå under 2017, detta bör generera en positiv ekonomisk effekt. Målsättningen är fortfarande att antalet vårddygn för barn och ungdomar på institution ska minska.

Inom den ekonomiska ramen för barn- och ungdom inryms utvecklingsprojektet för att säkra kompetensförsörjningen i samarbete med Akademikerförbundet SSR och fackförbundet Vision, samt arbetet inom SkolFam. Inom den ekonomiska ramen 2017 inryms även den fortsatta implementeringen av Signs of Safety. Riktad satsning på områdesarbete i city motsvarar cirka två tjänster, vilka är inkluderade inom den ekonomiska budgetramen.

Verksamhetsområde IFO, barn och unga (573)	Budget 2017 (tkr)	Helårsprognos 2016 (tkr)
Intäkter		
Taxor och avgifter	810,3	676,2
Statsbidrag		
Kommunbidrag	459 756,5	435 333,7
varav riktade satsningar i Mål och Budget		
Övriga intäkter	9 710	13 055,4
Summa intäkter	470 276,8	449 065,3
Kostnader		
Personalkostnader	157 411,6	147 073
Köp av verksamhet	257 581	255 471,5
Kapitalkostnader		
Övriga kostnader	46 030,3	56 604,9
Summa kostnader	461 022,9	459 149,4
RESULTAT	9 253,9	-10 084,1

IFO, missbrukarvård med mera

Inom avdelning vuxen visar nämnden ett budgeterat underskott för 2017. Ökningen i kommunbidraget motsvarar i stort den generella årliga lönekningen, vilket betyder att övrig volym- och prisuppräknning inte inryms inom fördelat kommunbidrag. Budget för 2017 följer helårsprognosen för 2016.

Inom den ekonomiska ramen ingår fortsatt arbete med att upptäcka, åtgärda och förebygga våld i nära relationer. Riktad satsning mot detta område i Mål och budget 2017 är ytterligare 1 miljon, totalt riktade medel är 2 miljoner kronor. Nämnden har fått ytterligare riktade medel, 3,3 miljoner kronor, för arbetet med EU- migranter. Totalt i budget 2017 så är det avsatt 4,6 miljoner kronor för stödet till socialt utsatta EU-medborgare vilket inkluderar helårsdrift av dagcenter, härbärge och uppsökande arbete.

En utökning av projektet Bostad först (fem nya lägenheter) ingår i budgeten och motsvarar en total satsning om 600 000 kr. Det fortsatta arbetet med att inrätta halvvägshus är inom den ekonomiska ramen för budget 2017 och motsvarar cirka 3,2 miljoner kronor. Arbetet med att följa upp och anpassa antalet bostadssociala kontrakt till förmån för egna kontrakt för invånarna har under 2016 resulterat i reducerade kostnader, arbetet kommer fortsätta 2017.

Verksamhetsområde IFO, missbrukarvård mm (571)	Budget 2017 (tkr)	Helårsprognos 2016 (tkr)
Intäkter		
Taxor och avgifter	249,5	343,5
Statsbidrag		
Kommunbidrag	163 297,9	157 603,1
varav riktade satsningar i Mål och Budget	4 300	
Övriga intäkter	4 472,2	8 277,1
Summa intäkter	168 019,6	166 223,7
Kostnader		
Personalkostnader	38 069,2	32 532
Köp av verksamhet	97 482,8	97 726,1
Kapitalkostnader		
Övriga kostnader	37 450,5	41 571
Summa kostnader	173 002,5	171 829,1
RESULTAT	-4 982,8	-5 605,4

*I kommunbidraget ingår även kommunbidrag för föreningsbidrag.

Flyktingmottagande, ensamkommande barn och ungdomar

Inom avdelning ensamkommande barn visar nämnden en budget i balans för 2017. Det är dock svårt att prognosticera mottagandet av ensamkommande barn och därmed även nämndens statsbidragsintäkter kopplat till mottagandet. Antalet asylsökande har minskat kraftigt jämfört med föregående år och tidigare prognoser. Därmed minskar även statsbidragsintäkterna betydligt. Kraftigt sänkta ersättningsnivåer för ensamkommande barn förväntas från och med den 1 juli 2017.

En förutsättning för att nå budget i balans under 2017 är att nämnden lyckas med planerade åtgärder och omställningar utifrån förändrade ersättningar. Bland annat genomförs förhandlingar med befintliga leverantörer av konsulentstött familjehemsvård och hem för vård eller boende för ensamkommande barn i syfte att sänka kostnaderna. Nämnden arbetar även med att genomföra en förskjutning mot fler stödboendeplatser. Det görs dels genom att ställa om befintliga HVB-verksamheter i egen regi till stödboende och dels genom en beställning från nämnden till kommunstyrelsen av lokaler lämpliga för stödboende.

Särskilt riktade insatser, ensamkommande barn (61)	Budget 2017 (tkr)	Helårsprognos 2016 (tkr)
Intäkter		
Taxor och avgifter		746,7
Statsbidrag	268 391,8	397 716,3
Kommunbidrag		12 000
varav riktade satsningar i Mål och Budget		
Övriga intäkter	91,7	838,5
Summa intäkter	268 483,5	411 301,5
Kostnader		
Personalkostnader	42 747,5	38 825,7
Köp av verksamhet	217 903,8	347 739
Kapitalkostnader		
Övriga kostnader	7 832,2	16 740,2
Summa kostnader	268 483,5	403 305
RESULTAT	0	7 996,5

Uppföljningsplan

Inledning

Uppföljningsarbetet är en del i nämndens systematiska arbete för att kontrollera och förbättra kvaliteten inom nämndens ansvarsområden. För att nämnden ska kunna följa om de mål som beslutats kommer att uppnås måste det återkommande finnas en uppföljning av resultat i verksamheten. Uppföljningen ska även bidra till att synliggöra och analysera skillnader mellan kvinnor och män. En viktig aspekt för nämnden är att ta tillvara brukarnas synpunkter på verksamheten.

Uppföljning av ekonomin

Nämnden följer upp sitt ekonomiska läge kontinuerligt under året och redovisar ett månatligt periodiserat resultat. Detta innebär att nämnden varje månad (februari-november utom juni) jämför det ackumulerade resultatet med budget. Alla kostnader och intäkter ska så långt som möjligt belasta rätt period för att ge rättvisande information om nämndens ekonomiska läge.

En fördjupad uppföljning av nämndens verksamhetsområden sker via delårsbokslut per april och augusti. I samband med delårsboksluten görs helårsprognoser. Efter december bokslut sammanställs en årsredovisning.

Uppföljning av verksamhetsplanen

Vid varje delårsuppföljning och vid årsbokslutet bedömer nämnden i vilken mån den bidragit till att förverkliga kommunfullmäktiges uppdrag och nämndens egna mål i verksamhetsplanen.

Uppföljning av den egna verksamheten

Nämnden följer regelbundet förändringar av volymer och flöden när det gäller insatser inom nämndens verksamhetsområde. Nämnden följer också förändringar i personalläget. Ett omfattande arbete kommer under året att göras för att integrera råd- och stöd samt öppenvården i socialförvaltningens organisation. Nämnden kommer regelbundet att följa upp hur det arbetet fortskrider. Brukarenkäter inom skilda delar av nämndens verksamhet kompletterar nämndens egen verksamhetsuppföljning. Nämnden strävar efter att utveckla andra former av brukarinflytande för att löpande få synpunkter på hur verksamheten uppfattas av dem som behöver den. Inom området ensamkommande har nämnden ett brukarråd som ger synpunkter på verksamheten. Om uppföljningar visar brister kan det leda till olika åtgärder i berörd verksamhet eller en omprioritering av verksamheten.

Uppföljning av externa leverantörer

Nämnden har ett antal ramavtal som följs upp under året för att säkerställa att den kvalitet som utlovats vid upphandling också levereras. Om uppföljningar visar brister leder det till dialogmöten med berörd leverantör, krav på viten (om det är reglerat i avtalet) och i slutändan en hävning av avtalet.

Händelsestyrda uppföljningar

Majoriteten av nämndens uppföljningar är planerade, dvs. sker med viss regelbundenhet och är bestämda i förväg. En händelsestyrd uppföljning sker inte regelbundet utan initieras av en särskild händelse som till exempel klagomål från handläggare inom förvaltningen.

Socialnämndens internkontrollplan 2017

År: 2017

Nämnd/styrelse: Socialnämnden

Kontrollområde	Kontrollmoment	Riskbeskrivning	Kontrollmetod	Kontrollansvarig	Tidpunkt för rapportering
Verksamhetsrisker					
Hög personalomsättning	Personalomsättning, antal nyanställd personal och vakanser.	Leder till sämre kvalitet i verksamhet och är negativt för arbetsmiljön	Statistik över personalläget	Förvaltningschef	Bokslut per april Bokslut per augusti Årsbokslut
Bristande efterlevnad av regelverk					
Tydlig rubricering av ärenden av handlingar till nämnden	Att ärenderubriken stämmer överens med innehållet.	Att beslut inte är sökbara och därmed inte möjliga att hitta och följa	Stickprov av ett ärende per nämndssammanträde under året.	Strateg	Bokslut per augusti Årsbokslut
Korrekt hantering av delegationsbeslut	Att delegationsbeslut anmäls till nämnd inom skälig tid. Att rätt delegat fattat beslutet.	Fel beslutsfattare kan leda till att beslutet är ogiltigt eller att beslutet är fel.	Två stickprov från varje kvartal.	Nämndsekreterare	Bokslut per april Bokslut per augusti Årsbokslut
Inleder utredning till barns skydd i tillräcklig omfattning	Granskning av beslut; utredning 11:1 SoL inleds inte.	Att barn inte får den hjälp och det skydd som de behöver.	Från delegationslistan väljs två beslut; ett ärende gällande barn 0-12 år och ett ärende gällande ungdom 13-20 år Utredningsenhet tar fram ärenden två gånger per år i	Individutskottens justeringsman Enhetschef	Ordinarie IU-sammanträde Bokslut per april Bokslut per augusti

Kontrollområde	Kontrollmoment	Riskbeskrivning	Kontrollmetod	Kontrollansvarig	Tidpunkt för rapportering
			samband med bokslut per april och per augusti, vilket sammanställs för hela myndighetsorganisationen.		Muntlig redovisning av enhetschef till IU
Obehörigt tillträde till uppgifter	<p>Kontroll att behörigheter följer delegations- och attestförteckningar.</p> <p>Kontroll av intern sekretess i verksamhetssystem.</p> <p>Kontroll att obehörig personal inte bereder sig tillgång till sekretesskyddade uppgifter.</p>	Brott mot sekretessen, känsliga uppgifter riskerar att läcka ut. Om personal har fel behörighet finns risk att fel beslut fattas (ej tillgång till rätt uppgifter).	<p>Kontroll att behörigheter i Iris är aktuella och att rätt personal har rätt behörigheter.</p> <p>Kontroll att behörigheter i Procapita är aktuella och på rätt nivå, tre ggr/år.</p> <p>Stickprov tas ur logglistor, tre ggr/år.</p>	<p>Ekonom</p> <p>Samordnare Procapita</p> <p>Samordnare Procapita</p>	<p>Bokslut per april</p> <p>Bokslut per augusti</p> <p>Årsbokslut</p>
Representation	Vederbörlig specifikation finns bilagda fakturor	Att kommunens policy för representation inte följs. Förtroendebrist kan bli följden.	Stickprov varje kvartal.	Ekonom	<p>Bokslut per april</p> <p>Bokslut per augusti</p> <p>Årsbokslut</p>
Risk för förtroendeskada					
Bisysslor	Bisysslor	Tjänstemän kan ha dubbla lojaliteter.	Enkät till tjänstemän om bisysslor. Avvikelse noteras och redovisas i nämnd.	Strateg	Bokslut per augusti
Mutor och jäv	Mutor och jäv	Beslut kan påverkas på ett ogynnsamt sätt.	Enkät till förtroendevalda och tjänstemän.	Strateg	Bokslut per augusti

Kontrollområde	Kontrollmoment	Riskbeskrivning	Kontrollmetod	Kontrollansvarig	Tidpunkt för rapportering
Avtal och upphandling					
Kvalitetssäkring av avtal	Avtalen är utformade enligt kvalitetskriterier och så att det går att bedöma om de följs.	Otydliga avtal kan äventyra kvaliteten i tjänsten. Riskerar även att öka kostnaderna.	Stickprov av tre avtal som bedöms utifrån förutbestämda kriterier.	Strateg	Bokslut per augusti Årsbokslut
Direktupphandlingar	Direktupphandlingar görs i enlighet med kommunens upphandlingspolicy.	Om upphandlingspolicy inte följs kan det leda till dyrare inköp och bristande rättssäkerhet. Risk för att bryta mot LOU.	Stickprov på fem fakturor och tillhörande förfrågningsunderlag.	Strateg	Bokslut per augusti
Ramavtal	Inköp görs enligt avropsordning. Om avsteg görs ska det framgå av dokumentationen om varför.	Om avropsordningen inte följs kan det leda till dyrare inköp och bristande rättssäkerhet. Brott mot LOU.	Stickprov på fem fakturor där avsteg från avropsordning gjorts.	Strateg	Bokslut per april Bokslut per augusti Årsbokslut
Redovisningsrisker					
Felaktig utbetalning av posten övriga kostnader	Granskning av att rutiner för avsläpp av posten övriga kostnader följs: - beslutsmeddelande finns - rätt konterad	Risk för felaktiga utbetalningar.	Tio stickprov varje kvartal.	Ekonom	Bokslut per april Bokslut per augusti Årsbokslut
Korrekt utförd bokföring	Attestreglementet följs	Risk för oavsiktliga och avsiktliga fel och risk för oegentlig-heter.	Webbenkät till beslutsattestanter kring attestreglementet. En gång per år.	Ekonom	Bokslut per augusti